28 Αυγούστου 2022

Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀσπλάχνου δούλου(Ματθ.18,23—35) (Γιαννακόπουλος Ἰωήλ Ἀρχιμανδρίτης)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Μετὰ τοὺς λόγους περὶ ἀδελφικῆς συνεξηγήσεως καὶ τὴν διακοπὴν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ποσάκις πρέπει νὰ συγχωρῶμεν τὸν ἀδελφόν μας καὶ τὴν ἀπάντησιν, ὅτι πρέπει νὰ συγχωρῶμεν 7Χ70 ἤτοι πάντοτε, ἀναφέρει ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσπλάγχνου δούλου, ἵνα δείξῃ, διατὶ πρέπει νὰ συγχωρῶμεν πάντοτε. Μετὰ τὴν ἀριθμητικὴν συγγνώμην (7Χ70) ἀκολουθεῖ ἡ δραματικὴ συγγνώμη καὶ λέγει.

«Διά τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέληοε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ». Ἐν τῇ βασιλείᾳ δηλαδὴ τῶν Οὐρανῶν συμβαίνει, ὅ,τι καὶ ἔν τινι βασιλεῖ, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μὲ τοὺς δούλους του, τοὺς αὐλικούς του, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε δώσει ἐντολὴν διαχειρίσεως βασιλικοῦ χρήματος καὶ ἐπομένως ἦσαν εἰς αὐτὸν χρεωφειλέται. «Ἀρξαμένου αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων». Ὅταν δηλαδὴ ἤρχισε νὰ λογαριάζεται, ὡδηγήθη πρὸς αὐτὸν εἷς δοῦλος αὐλικός, ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς αὐτὸν μύρια τάλαντα ἤτοι 10.000 τάλαντα, ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶχεν ἀξίαν 6.000 δηναρίων, 6.000 προπολεμικῶν δραχμῶν, ποσὸν δηλαδὴ ἀνεξόφλητον ὑπὸ τοῦ δούλου. Τὸ ποσὸν τοῦτο μόνον ὑπὸ αὐλικοῦ ὑπουργοῦ πρὸς βασιλέα ὀφειλόμενον δύναται νὰ εἶναι ἐξ εἰσπράξεων μὴ καταβληθεισῶν.

«Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἀποδοθῆναι». Ἐπειδὴ δηλαδὴ δὲν

εἶχεν ὁ δοῦλος οὗτος νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος αὐτό, διότι τὸ κατεχράσθη, διετάχθη νὰ πωληθῇ ἡ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ του κατὰ τὸν νόμον (1) καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε, ἵνα ἐξοικονομηθῇ μέρος τοῦ ὀφειλομένου τούτου ποσοῦ. Τότε ὁ δοῦλος «πεσών προσεκύνει αὐτῷ λέγων μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοὶ καὶ πάντα ἀποδώσω σοι». Ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τῆς προτάσεως τοῦ βασιλέως. Ἦτο νὰ παρακίνησῃ τὸν δοῦλον εἰς ἱκεσίαν. Ὁ δοῦλος ζητεῖ ἀναβολὴν πληρωμῆς τοῦ χρέους, διότι τοῦτο μόνον ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ. Ὁ Βασιλεὺς ἰδὼν ὄχι τὴν δυνατότητα τῆς καταβολῆς τοῦ χρέους, ἀλλὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ προθυμίαν τῆς ἐπιστροφῆς τούτου, ἀμείβει βασιλικῶς ταύτην ὡς ἐξῆς: «Σπλαγχνισθείς δὲ ὁ Κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ», χαρίζει τὸ ὀφειλόμενον χρέος ὁ βασιλεὺς καὶ ἀφίνει ἐλεύθερον τὸν χρεωφειλέτην του.

Ὁ τέως χρεωφειλέτης καὶ νῦν ἐλεύθερος παντὸς χρέους δοῦλος «ἐξελθών» ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ἀνακτόρου «εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ» ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς αὐτὸν «ἑκατὸν δηνάρια καὶ κρατήσας αὐτὸν» ἀπὸ τὸν λαιμὸν «ἔπνιγε λέγων ἀπόδος εἴ τι ὀφείλεις» δός μου ὅ,τι μοῦ ὀφείλεις. Τὰ ἑκατὸν δηνάρια ἦσαν ἑκατὸν περίπου προπολεμικαί δραχμαί, ποσὸν δηλαδὴ ἀσήμαντον ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ μύρια τάλαντα, τὰς 60.000 δραχμάς, τὰς ὁποίας ὤφειλεν αὐτὸς εἰς τὸν Κύριόν του. «Πεσών οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ» εἰς τὰ γόνατα «παρεκάλει αὐτὸν λέγων. Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι» φανοῦ μακρόθυμος καὶ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι σοῦ ὀφείλω. Ὁ δοῦλος ὅμως ἐκεῖνος «οὐκ ἤθελεν ἀλλὰ ἀπελθών ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον». Ὁ Χρυσόστομος παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς ὡραῖα διὰ τὸν ἄσπλαγχνον αὐτὸν δοῦλον καὶ λέγει: «οὔτε τὸ σχῆμα τῆς ἱκεσίας ᾐδέσθη, δι’ οὗ καὶ οὗτος ἠλεήθη, οὔτε τὸν λόγον ἔλαβεν ὑπ’ ὄψιν, δι’ οὗ καὶ αὐτὸς ἐσώθη οὔτε τῆς ἰδίας ἀνεμνήσθη συμφορᾶς ἀπὸ τῆς ὁμοίας, ἀλλὰ ἔμεινε θηρίου ὠμότερος». Ὁ ἄσπλαγχνος δηλαδὴ αὐτὸς δοῦλος δὲν ἐντράπηκε τὸν τρόπον τῆς παρακλήσεως καὶ τὰ λόγια τοῦ συνδούλου του, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὸς ἐχρησιμοποίησεν εἰς τὸν Κύριόν του καὶ ἔλαβεν ἄφεσιν τοῦ χρέους του. Ὁ ἄσπλαγχνος οὗτος δοῦλος δὲν ἐθυμήθηκε τὴν συμφορὰν του ἐνώπιον τοῦ Κυρίου του βλέπων τὴν συμφορὰν τοῦ συνδούλου του. Διά τοῦτο ἐφάνη σκληρότερος καὶ ἀπὸ τὸ θηρίον.

Ὁ Κύριος συνεχίζει τὴν παραβολήν: «Ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα». Σύνδουλοι ἐνταῦθα εἶναι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι εἶδον τὴν διαγωγὴν τούτου. Οὗτοι ἰδόντες τὴν ἀνάρμοστον διαγωγὴν τοῦ δούλου τούτου ἀνέφερον λεπτομερῶς ταύτην εἰς τὸν βασιλέα. «Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ˙ δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι» ὅλον τὸ χρέος σοῦ τὸ ἐχάρισα «ἐπεί παρεκάλεσάς με» διότι μόνον μὲ παρεκάλεσας. «Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα;»

Δὲν ἔπρεπε νὰ εὐσπλαγχνισθῇς καὶ σὺ τὸν σύνδουλόν σου, ἀφοῦ καὶ ἐγὼ σὲ εὐσπλαγχνίσθηκα; Ὀνομάζει πονηρὸν τὸν δοῦλον ὄχι ὅταν ὤφειλε τὰ μύρια τάλαντα, ἀλλὰ ὅταν δὲν συνεχώρει τὰ 100 δηνάρια! Ὁ δοῦλος σιωπᾷ, διότι αἰσθάνεται τὴν ἐνοχήν του. Δὲν ὑπόσχεται ὅμως τὴν διόρθωσιν. Διά τοῦτο «ὀργισθείς ὁ Κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ». Ἐπειδὴ ὅμως τὸ χρέος του εἶναι μέγα καὶ ἀνεξόφλητον, ἡ τιμωρία του θὰ εἶναι παντοτεινή. Βασανισταί, εἰς τοὺς ὁποίους παρεδόθη, εἶναι οἱ δήμιοι.

Ὁ Κύριος θέτει τὴν σφραγῖδα τῆς παραβολῆς λέγων. «Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν». Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ Θεὸς θὰ φανῇ ἄσπλαγχνος εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν συνεχώρησαν τοὺς συνανθρώπους των ἐκ βάθους καρδίας. Ἡ ἐντολὴ αὕτη εἶναι μόνον χριστιανική. Πρὸ Χριστοῦ ὑπῆρξαν σοφοὶ μεγαλόκαρδοι, οἱ ὁποῖοι συνεχώρησαν τοὺς νικημένους ἐχθροὺς των, ἀλλὰ τὴν κατ’ ἐπανάληψιν καὶ ἄνευ ὅρων συγγνώμην τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἐσκέφθη πλὴν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Λουκᾶς προσθέτει τὸ ἑξῆς. «Προσέχετε ἑαυτοῖς» προσέξατε. «Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου» ἐὰν πταίσῃ ὁ ἀδελφός σου εἰς σὲ «ἐπιτίμησον αὐτῷ» ἐπιπληξον αὐτὸν «καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ» συγχώρησον αὐτόν. «Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρὸς σὲ λέγων, μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ» πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσῃς. Λουκ. 17, 3—4.

Ὁ Ματθαῖος δηλαδὴ μὲ τὴν παραβολὴν ἔχει ὑπ’ ὄψιν του, ὅτι πρέπει νὰ συγχωρῶμεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν μετανοοῦν, ὁ δὲ Λουκᾶς ἀναφέρεται εἰς τὴν μετάνοιαν τοῦ κατ’ ἐπανάληψιν ἁμαρτάνοντος ἀδελφοῦ.

Ἐδῶ βασιλεὺς εἶναι ὁ Θεός, ὀφειλέται οἱ ἄνθρωποι, ὀφειλὴ ἡ ἁμαρτία. Τὰ 10.000 τάλαντα εἶναι αἱ πολλαὶ ἁμαρτίαι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεόν. 100 δηνάρια εἶναι τὰ σφάλματα τοῦ πλησίον μας. Φυλακὴ δὲ ὅπου ἐρρίφθη ὁ δοῦλος οὗτος, εἶναι ἡ κόλασις, βασανισταὶ οἱ δαίμονες.

Θέμα: Ἡ Συγγνώμη

Ἡ κεντρικὴ ἰδέα τῆς παραβολῆς εἶναι ἡ ἄρνησις τῆς συγγνώμης τοῦ δούλου ὑπὸ τοῦ συγχωρηθέντος συνδούλου καὶ ἡ τιμωρία ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀσπλάγχνου τούτου δούλου. Ἐπὶ τῆς ἀρνήσεως ταύτης ῥητῆς καὶ καμουφλαρισμένης παρ’ἡμῖν καὶ τῶν συνεπειῶν ταύτης θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ παρὸν θέμα.

1) Ῥητὴ ἄρνησις συγγνώμης. Δὲν τὸν συγχωρῶ, λέγουσί τινες, διότι μὲ εἶπε ψεύτην ἢ μοῦ εἶπε ψέμματα Ἀπαντῶ. Σὺ δὲν εἶπες ποτὲ τὸν ἄλλον ψεύτην; Ὄχι; Ἔστω! Δὲν εἶπες ποτέ σου ψέμματα; Κἄποτε. Ἀφοῦ εἶπες καὶ σὺ ψέμματα, διατὶ δὲν συγχωρεῖς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος σοῦ εἶπε ψέμματα; Δὲν τὸν συγχωρῶ, διότι μὲ εἶπε πονηρὸν ἢ μοῦ ἐφέρθηκε πονηρῶς, λέγει ἄλλος. Σὺ δὲν εἶπες ποτὲ τὸν ἄλλον πονηρόν; Ἀδύνατον! Ὄχι; Ἔστω! Πόσες ὅμως φορὲς δὲν ἔβαλες πονηρίες διὰ τὸν ἄλλον, τὰς ὁποίας μάλιστα ὀνομάζεις ἐξυπνάδες σου; Ἐὰν δὲν συγχωρήσῃς σὺ αὐτόν, οὔτε αὐτὸς σέ, τί κοινωνίαν θὰ ἔχωμεν; Ζούγκλαν! Δὲν τὸν συγχωρῶ, λέγει τρίτος, διότι μὲ ἐκουτσομπόλευε. Σὺ κανέναν δὲν ἔχεις κουτσομπολεύσει; Ὄχι; Λέγεις ψέμματα. Εἰς τὸ ἁμάρτημα αὐτὸ ὅλοι πίπτομεν.

Ἄλλος λέγει. Δὲν τὸν συγχωρῶ, διότι μοῦ ἐσκότωσε τὸ παιδί μου, τὸν πατέρα, τὸν ἀδελφόν. Βαθὺς εἶναι ὁ πόνος σου, μεγάλο τὸ φαρμάκι σου. Πρέπει νὰ σοῦ δοθῇ δραστικὸν φάρμακον. Τοιοῦτον δὲν θὰ εἶναι σκέψις ἀνθρωπίνη. Εἶναι ἡ θεία ἀπόφασις. Ἄκουσέ την. Ὁ Θεὸς ὁ γνωρίζων, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δύσκολα συγχωροῦν, προβάλλει πρὸς θεραπείαν τῆς κακίας ταύτης τὴν στέρησιν τῆς ἰδικῆς Του συγγνώμης. Ἂν δὲν συγχωρήσῃς—ἕνα καὶ ἕνα κάμνει δύο—δέν θὰ συγχωρηθῇς. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς σημερινῆς παραβολῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἦρε τὴν συγγνώμην τοῦ δούλου, διότι δὲν συνεχώρησε οὗτος τὸν σύνδουλόν του. Τὸ λέγει ὅμως καὶ ῥητῶς: «Ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν». Ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας μεγάλος ἔμπορος πολυτίμων εἰδῶν. Τὴν χάριν Του τὴν δίδει δωρεάν, τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐλεημοσύνης σου διὰ χρημάτων σου, τὴν συγγνώμην ὅμως τῶν ἁμαρτιῶν μας δὲν τὴν δίδει οὔτε δωρεὰν οὔτε διὰ χρημάτων, ἀλλὰ Κλῆριγκ ἤτοι πρᾶγμα μὲ πρᾶγμα. Ὄχι μὲ ἄλλο πρᾶγμα, ἀλλὰ μὲ τὸ ἴδιο πρᾶγμα, συγγνώμην ἀντὶ συγγνώμης, θὰ συγχωρηθῇς, ἂν συγχωρήσῃς. Τόσον εἶναι πολύτιμον τὸ πολύτιμον τοῦτο εἶδος, ὥστε ὁ Θεὸς μόνον ἐπ’ ἀνταλλαγῇ τὸ δίδει. Εἶναι δὲ τόσον φθηνόν, ὥστε, ὅταν συγχωρήσῃς ἕνα κακόν, θὰ σοῦ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς ἑκατόν!

Τόσον ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὴν συγγνώμην, ὥστε ἐνῷ διὰ σὲ ὁ σκοτωμὸς τοῦ υἱοῦ σου εἶναι αἰτία ἀδιαλλάκτου μίσους, ὁ θάνατος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι αἰτία συμφιλιώσεως Οὐρανοῦ καὶ γῆς! Πρὶν σκοτωθῇ ὁ υἱός σου, ἦσο ἀγαπημένος μὲ τὸν ἐχθρόν σου. Ὁ φόνος σᾶς διῄρεσε. Πρὶν σταυρωθῇ ὅμως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἴμεθα ἐχθροί τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὸν θάνατο τοῦ Υἱοῦ Του συνεφιλιώθημεν. Ὁ Θεὸς συγχωρεῖ οὐχὶ ἀδαπάνως, ἀλλὰ δαπάνῃ τοῦ Υἱοῦ Του. Ὦ βάθος σοφίας καὶ δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ!

Ἀρκετοὶ τῶν πιστῶν συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδήτως καμπτόμενοι ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σκέψεων τούτων δὲν ἀρνοῦνται τὴν συγγνώμην ῥητῶς, ἀλλὰ ἔχουν καμουφλαρισμένην συγγνώμην.

2)Καμουφλαρισμένη συγγνώμη: Τὸν συγχωρῶ, λέγει Χριστιανὸς τις, τὸν ἐχθρόν μου. Κακὸ δὲν θὰ τοῦ κάμω. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸ εὕρῃ, αὐτὸ πού μοῦ ἔκανε. Ἀπαντῶ: Αὐτὸ δὲν εἶναι συγγνώμη, ἀλλὰ ἀδυναμία νὰ τοῦ κάμῃς κακό. Ἂν μποροῦσες, θὰ τὸν ἔπνιγες σὲ μία σταλιὰ νερό. Αὐτὸ λέγεται ὑποκρισία! Ἴσως μοῦ εἴπης. Δύναμαι νὰ τοῦ κάμω κακό, ἀλλὰ δὲν θέλω. Ἐὰν συμβαίνῃ, ὥστε νὰ δύνασαι, ἀλλὰ νὰ μὴ θέλῃς νὰ τοῦ κάμῃς κακό, δὲν τὸν συγχωρεῖς ὅμως, εἶναι ἀτέλεια, διότι δὲν τὸν συγχωρεῖς ἀπὸ καρδίας, ὅπως διατάσσει ὁ Κύριος. Ἑπομένως ἤ δύνασαι, ἀλλὰ δὲν θέλεις, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀτέλεια ἤ θέλεις, ἀλλὰ δὲν δύνασαι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδυναμία. Καὶ εἰς τὰ δύο δὲν συγχωρεῖς ἀπὸ καρδίας.

Τὸν συγχωρῶ, λέγει ἄλλος, τὸν ἐχθρόν μου, δὲν θέλω νὰ πάθῃ κακό. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ τὸν ἴδω στὰ μάτια μου. Αὐτὸ δὲν λέγεται συγγνώμη. Συγγνώμη σημαίνει νὰ ἔχῃς τὴν δύναμιν ὄχι μόνον νὰ τὸν ἴδῃς μὲ τὰ μάτια σου, ἀλλὰ νὰ τὸν κυττάξῃς καὶ εἰς τὰ μάτια του. Εἶναι δηλαδὴ παρατηρημένον, ὅτι ὅταν δύο ἐχθροὶ συναντηθῶσιν, οἱ ὁποῖοι δὲν συνεχωρήθησαν ἀπὸ καρδίας κυττάζονται εἰς τὰ πόδια, εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὴν πλάτην, φθάνει τὸ βλέμμα μέχρι τῆς σιαγῶνος, κατόπιν πηδᾷ εἰς τὸ καπέλλο, τὰ μάτια δὲν τὰ βλέπουν. Δεῖγμα συγγνώμης εἶναι, ἂν ἔχῃς τὴν δύναμιν νὰ τὸν κυττάξῃς εἰς τὰ μάτια! Τὸν συγχωρῶ, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τοῦ ὁμιλήσω. Ἡ καλημέρα εἶναι τοῦ Θεοῦ. Ἂν δὲν τὴν εἴπῃς, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κοινωνήσῃς. Σχέσεις δὲν νομίζω, ὅτι εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ ἔχῃς. Ὁ χαιρετισμὸς ὅμως εἶναι τοῦ Θεοῦ.

3) Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μὴ συγγνώμης; Θὰ ὑποφέρῃς. Θὰ ἀκούῃς τὸ ὄνομά του καὶ θὰ αἰσθάνεσαι βελόνια εἰς τὴν ψυχήν σου. Θὰ τὸν συναντᾷς καθ’ ὁδὸν καὶ ἀπὸ τὸ κακό σου θὰ πιάνεται ἡ ἀναπνοή σου, θὰ τρέμουν τὰ πόδια σου. Συναντῶν αὐτὸν θὰ ἀναγκασθῇς νὰ στρίψῃς ἀπὸ ἄλλο στενὸ ἤ ἂν δὲν ὑπάρχῃ σταυροδρόμι θὰ διασταυρωθοῦν τὰ βλέμματά σας. Ὁποία ἀγωνία κατὰ τὴν ὥραν αὐτήν! Καὶ ταῦτα ἐδῶ. Ἐκεῖ εἰς τὴν ἄλλην ζωήν; Ὅπως ἀποστρέφεις τὸ βλέμμα σου ἀπὸ αὐτόν, ἔτσι θὰ ἀποστρέψῃ καὶ ὁ Θεὸς ἀπὸ σέ. Μαντεύω ἀπορίαν τινά: Λογικὰ εἶναι αὐτά, ἀλλὰ δύσκολα καὶ βαρειά! Δύσκολα; Ἀφοῦ δύσκολη εἶναι ἡ συμφιλίωσις, νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ τὰ χαλᾶμε Εἶναι βαρειά; «Βαρὺς ὁ χειμών, ἀλλὰ γλυκὺς ὁ παράδεισος» ἔλεγον οἱ 40 μάρτυρες. Πῶς θέλεις νὰ ἴδῃς τὸν Θεὸν χωρὶς νὰ ἀτενίσῃς τὸν ἀδελφόν σου; Πόσοι ἄνθρωποι καὶ πόσα ἔθνη ἦσαν εἰς τὰ μαχαίρια ὄχι μὲ ἕνα φόνον, ἀλλὰ μὲ ποταμοὺς αἱμάτων καὶ διὰ συμφεροντολογικοὺς σκοποὺς τὰ ἔφτιασαν; Ἑπομένως δὲν εἶναι καὶ τόσον δύσκολος ἡ συμφιλίωσις, ἂν σκεφθῶμεν, ὅτι γίνεται πρὸς συμφέρον τῆς ψυχῆς μας. Ἴσως εἴπῃ τις, ὅτι ὁ χρόνος θὰ θεραπεύσῃ τὴν ἔχθραν μου. Ἀπαντῶ: Εἶναι τιμητικὸν διὰ σὲ τὸν χριστιανὸν νὰ ἀφίνῃς τὰ πράγματα εἰς τὸν χρόνον καὶ οὐχὶ εἰς τὴν θείαν χάριν; Ἐκεῖνο πού θὰ φέρῃ ὁ χρόνος, διατὶ νὰ μὴ τὸ προλάβῃ ἡ θεία χάρις;

Διδακτικώτατον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει τὸ κατάντημα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δὲν συγχωρεῖ, εἶναι τὸ γνωστὸν τραγικὸν γεγονὸς κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους τῶν δύο Χριστιανῶν φίλων Σαπρικίου καὶ Νικηφόρου, τὸ ὁποῖον εἴδομεν καὶ ἐν τρίτῳ τόμῳ σελίδι 67. Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ Χριστιανὸς Σαπρίκιος συνεδέετο φιλικώτατα μετὰ ἄλλου τινὸς κληρικοῦ ὀνομαζόμενου Νικηφόρου. Ἡ φιλία των ὅμως ἔπειτα ἀπὸ ἔτη ἔσπασε. Κηρύσσεται ὁ διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ Βαλεριανοῦ. Ὁ Σαπρίκιος συλλαμβάνεται καὶ ὁδηγεῖται εἰς φρικτὰ μαρτύρια. Ὁ Νικηφόρος σπεύδει, γονατίζει ἐνώπιόν του, καὶ ζητεῖ συμφιλίωσιν μαζί του. Ὁ Σαπρίκιος ἀρνεῖται. Ὁδηγεῖται εἰς τὸ μαρτύριον ὁ Σαπρίκιος καὶ

ἐξακολουθεῖ νὰ ἀρνῆται τὴν συμφιλίωσιν μετὰ τοῦ Νικηφόρου. Ὅταν ἦτο ἕτοιμος ὁ δήμιος νὰ καταφέρῃ τὴν μάχαιραν, ὁ Σαπρίκιος δειλιάζει καὶ ἀρνεῖται τὸν Χριστόν, ὑποσχόμενος νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Βλέπων ὁ Νικηφόρος τοῦτο σπεύδει ὁμολογῶν, ὅτι εἶναι Χριστιανὸς καὶ λαμβάνει οὗτος τὸν στέφανον τοῦ Μαρτυρίου. Ὁ Σαπρίκιος ἐκολάσθη, διότι ἔχασε τὴν χάριν, ἐπειδὴ δὲν συνεχώρησε τὸν πνευματικόν του ἀδελφὸν καὶ φίλον.

Ἂς μάθωμεν νὰ συγχωρῶμεν, ἵνα συγχωρηθῶμεν καὶ μὴ κατακριθῶμεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ!

(1) Λευϊτ. 25,39.

Πηγή: agiazoni.gr